

ДО 90-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ В.Ф.ЗУБЕНКА

У святково-урочисті дні, коли науковий і координаційно-методичний Центр з питань буряківництва й біоенергетичних ресурсів — ІБКІЦБ НААНУ (до 2011 року — Інститут цукрових буряків), що входить до першої п'ятірки основоположників селекційної науки в рослинництві України, відзначав 95 років свого заснування, в його стінах часто лунало ім'я Володимира Федоровича Зубенка — вченого, який багато років успішно здійснював керівництво науковою установою і розгалуженою мережею її підрозділів у регіонах, що займалися проблемами селекції, насінництва й технологій вирощування буряків, а також інших сільгоспкультур.

Всього за цей час у лабораторіях і на дослідних полях ДСС інституту створено понад 310 високопродуктивних конкурентоспроможних сортів та гібридів цукрових буряків, 151 сорт зернових, зернобобових, круп'яних, кормових, багаторічних трав, стевої, цикорію, міскантусу, швидкорослої верби та ін. культур; здійснено фундаментальні наукові дослідження з цитології, фізіології, анатомії та генетики цукрових буряків; розроблено програму «Бетаінтеркрос», що охоплює вітчизняні селекційні установи по цукрових буряках, а також передбачає участь західних фірм у створенні спільних гібридів на ЧС основі; закладено розсадники розмноження цукроносних та нетрадиційних культур (енергетичної верби, міскантусу, світчграсу), тощо. І в багатьох цих здобутках є заслуга Володимира Федоровича Зубенка (1928–2007рр.).

Народився Володимир Федорович Зубенко 23 липня 1928р. в селі Павлівщина Драбівського району Черкаської області в сім'ї селянина-бідняка. Після неповної середньої школи вступив на навчання в Золотоніський сільськогосподарський технікум рільництва, який закінчив у 1947 році. Як відмінник навчання, був направлений в інститут, але не зміг його продовжувати в зв'язку з важким матеріальним становищем.

За направленням Міністерства сільського господарства України обійняв посаду агронома райвідділу сільського господарства в м. Добрянка Чернігівської області. Але затримався там не надовго і в 1948–1953 рр. став студентом агрофакультету Київського сільськогосподарського інституту. Виробничу практику в 1952 р. проходив на Драбівському дослідному полі, туди ж отримав і направлення на роботу після закінчення інституту.

У наступні роки (1953–1957 рр.) В. Ф. Зубенко заочно закінчив аспірантуру Українського науково-дослідного інституту землеробства, де в 1958 р. захистив кандидатську дисертацію. В 1955 р. призначений директором Чорторійського дослідного поля Любарського району Житомирської області, через три роки — заступником директора з наукової роботи Жито-

мирської обласної державної сільськогосподарської станції, а в 1961 р. — директором цієї ж станції.

У 1965 р. В. Ф. Зубенко — здібний керівник трудового колективу і талановитий організатор наукового виробництва — призначений начальником Главку сільськогосподарської науки Міністерства сільського господарства України, а з 1968 р. — заступником Міністра сільського господарства України.

Тривалий період (1971–1993 рр.) очолював Всесоюзний науково-дослідний інститут цукрових буряків. Тут захистив докторську дисертацію, отримав вчену ступінь доктора сільськогосподарських наук, а згодом — звання професора. У 1985 р. В. Ф. Зубенко став членом-кореспондентом ВАСГНІЛ, з 1988 р. — академіком ВАСГНІЛ, а з 1991 року — академіком УААН (нині — НААН України).

Вчений залишив після себе не тільки добру пам'ять у серцях людей, а й понад 170 друкованих робіт, 5 монографій, ряд

винаходів; був ініціатором нових форм впровадження результатів наукових досліджень і ефективних практичних рішень в галузі виробництва цукрових буряків. Під його керівництвом у 15 районах і 8 областях бурякосіяння України працювали бригади наукових співробітників, що надавали безпосередню допомогу виробництву. У своїх наукових працях і в керівництві науковими дослідженнями В. Ф. Зубенко обґрунтував і реалізовував оптимальне поєднання факторів сівозмін із системами добрив та обробітку ґрунту, що забезпечує зростання родючості ґрунту й практичну реалізацію біологічного потенціалу сучасних сортів та гібридів цукрових буряків. Особливу увагу в своїх наукових і організаційських здібностях вчений керівник наукового колективу приділяв системі безвисадкового насінництва цукрових буряків, створенню інтегральної системи захисту рослин цукрових буряків першого й другого років життя від хвороб і шкідників та багатьом іншим проблемам наукового розвитку галузі — саме при ньому активно вирішувалися питання матеріально-технічного

забезпечення науки, переходу на довірливі відносини в наукових дослідженнях, розширення матеріальної бази Білоцерківської та інших селекційних станцій.

В цілому організаційська й наукова діяльність В. Ф. Зубенка може служити зразком керівника наукових установ, організатора наукових досліджень вчених, який, маючи практичний і науковий досвід, сповна віддає свої знання переважно організаційним питанням науки.

На відзначення заслуг відомого вченого й організатора наукових досліджень на фасаді Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України встановлено пам'ятну дошку.